

A Fővárosi Ítéltábla a Récsei Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a személyesen eljáró alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében az Egri Törvényszék 2013. május 15-én kelt 4.G.20.071/2011/66. számú - 2013. július 5-én 71. sorszám alatt kiegészített - ítélete ellen a felperes által benyújtott fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak az adóhatóság külön felhívására az illetékfeljegyzési jogára tekintettel le nem rótt 2.500.000,- (Kettőmillió-ötszázezer) Ft másodfokú eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított, a fellebbezés elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint a felperes gazdasági társaságot **O. F.** tag alapította a 2002. január 25-én kelt társasági szerződéssel, közúti teherszállító fuvarozó tevékenység ellátására.

2008. augusztus 3-án **O. F.** felosztotta a társaságbeli üzletrészt, három egyenként 3.300.000,- Ft-os és egy 100.000,- Ft-os névértékű üzletrészekre, és adásvételi szerződésekkel három üzletrészt értékesített az alperes, **Sz. K. D.** és **G. L.** részére.

A 2008. augusztus 3-i taggyűlésen a tagok módosították a felperes társasági szerződését, és ügyvezetőként **T. B.**-t választották meg.

Az alperes, **Sz. K. D.**, **O. F.**, továbbá **T. B.** részéről 2008. augusztus 3-án aláírásra került egy „jegyzőkönyv az ... Trans 2002 Kft. átvételéről” elnevezésű okirat is, amelyben rögzítették a társaság vezetését átvevő új tagok részére átadott iratok listáját, továbbá azt is, hogy az átvételre „nullás pénztárkészlet állapot (euró és forint)” szerint került sor.

2008. augusztus 3-ával a felperes pénztárkönyvében 146.035,23.- euró és 7.583.303,- Ft készpénz szerepelt, a társaság házi pénztárában rendelkezésre álló pénzkészletként.

A felperes vezető tisztségviselője 2008. augusztus 3-ig **O. F.**, 2008. augusztus 3-tól

2010. február 18-ig T. B. , 2010. február 19-től 2010. október 24-ig - a felszámolás elrendeléséig - az alperes volt.

A felperessel szemben 2009. július 23-án indult felszámolási eljárásban a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a 4.Fpk.10-09-10777/6. számú végzésével elrendelte a felperes felszámolását. A felperes 2010. október 25-i kezdő időponttal felszámolás alatt áll.

Az alperes a felszámolást megelőző ügyvezetőként 2010. november 30-án elkészítette a felperes tevékenységzáró mérlegét, amelyben 2010. október 24-i fordulónappal 46.493e Ft összegű pénzkészlet szerepelt.

A felperes és O. F. között 6.G.40.192/2010. számon folyó perben O. F. úgy nyilatkozott, hogy a 2008. október 3-i keltezéssel kiállított jegyzőkönyvet a 2009. november 9-i taggyűlésen írta alá.

A felperes a 2011. február 24-én benyújtott keresetében 46.493.000,- Ft és az után 2010. október 25-től kezdődően a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamat megfizetésében kérte az alperes marasztalását, az 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 4. §-a, 27/A. § (12) bekezdése, 34. § (1)-(2) bekezdése, a 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: Gt.) 30. § (2) bekezdése és a Ptk. 339. §-a, 361. §-a alapján.

Arra hivatkozott, hogy felszámolást megelőző ügyvezetőként az alperes 2010. október 24-i fordulónappal elkészítette a felperes tevékenységzáró mérlegét, amely alapján megállapítható volt, hogy a felperesnek 46.493.000,- Ft pénzüsszeg állt rendelkezésére a felszámolás kezdő időpontjában, azonban azt az alperes nem adta át a felszámoló részére, a Cstv. 31. §-ában előírt kötelezettsége ellenére.

Előadta azt is, hogy az ügyvezetőt felelősség terheli a tevékenységzáró mérleg valóságtartalmáért, helytállni köteles az abban feltüntetett vagyon tekintetében.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a felperes korábbi ügyvezetője, O. F. nem adta át a felperes pénztárában kimutatott összeget, ugyanis elmondása szerint az bizonylatolás nélkül került felhasználásra a felperes céljaira, úgy, hogy egyes beszerzések pénzügyi dokumentálására nem került sor.

Annak igazolására, hogy a 2010. november 30-i tevékenységzáró mérleg nem felel meg a valóságnak, 2012. április 11-én korrigált tevékenységzáró mérleget készített, amelyben a korábban pénzeszközök mérlegsoron nyilvántartott összeget átvezette a követelések sorra.

Hangsúlyozta, hogy 2010. februárjától volt vezető tisztségviselője a felperesnek, és állította, hogy nem ügyvezetése alatt következett be a pénztárkészlet hiánya. 2008. augusztus 3-án 146.035,23 euró, továbbá 7.583.303,- Ft szerepelt a két pénztárkönyvben, azonban az összegek ténylegesen nem álltak rendelkezésre.

Utalt arra is, hogy védekezésével egyezően nyilatkozott a felperes felszámolója felé is.

Az elsőfokú bíróság a 2013. május 15-én kelt 4.G.20.071/2011/66. számú - 2013. július 5-én 71. sorszám alatt kiegészített - ítéletében a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 213.894,-

Ft perköltséget, továbbá az állam javára, az adóhatóság külön felhívására 900.000,- Ft kereseti illetéket.

Határozata indokolása szerint megállapította, hogy az alperes a tanúvallomásokkal, az új tevékenységzáró mérleggel, és az indítványára beszerzett szakértői véleménnyel eleget tett a rá háruló bizonyítási kötelezettségnek, a Gt. 30. § (2) bekezdése szerint, bizonyította, hogy - a felszámoló részére átadott tevékenységzáró mérlegben feltüntetett adatok valódiságának elismerése ellenére - ténylegesen nem volt meg a felszámolás kezdő időpontjában a felperes által követelt pénzeszköz, amelyért nem terheli felelősség az alperest.

Azzal kapcsolatban, hogy az alperes által aláírt tevékenységzáró mérleg a valóságnak megfelelő adatokat tartalmazta-e, az elsőfokú bíróság kiemelte a szakvélemény megállapítását, miszerint sem az eredeti, sem pedig az átdolgozott tevékenységzáró mérleg nem felelt meg a számviteli törvény rendelkezéseinek, mert záróleltár hiányában egyik sem teljesítette a számviteli törvényben megkövetelt valódiság elvét. A könyvvitelben rögzített, és annak alapján a beszámolóba felvett tételeknek a valóságban megtalálhatónak, bizonyíthatónak, kívülállók által is megállapíthatónak kell lenni. A felperes vagyonát tételesen, egyedi értékeléssel és összesítve kimutató leltár nélkül a szakértő szerint nem igazolt a mérlegbe állított tétel, a perben vitatott vagyonelem valódisága. Ugyanakkor abban a körben, hogy az alperes ügyvezetése alatt nőtt, avagy csökkent a házipénztár egyenlege, nem tudott véleményt adni.

Az elsőfokú bíróság ezért arra a következtetésre jutott, hogy önmagában a 2010. november 30-án összeállított - a kereset alapjául megjelölt - tevékenységzáró mérleg nem volt alkalmas a felperes követelésének alátámasztására.

Rögzítette, hogy tanúbizonyítást foganatosított annak tisztázására, hogy 2008. augusztus 3-án - avagy más időpontban - **O. F.** ügyvezető részéről átadásra került-e a felperes házipénztárába tartozó összeg az új ügyvezető vagy az alperes részére. Kiemelte, hogy **O. F.** és házastársa, **Oné V. K.** kellő részletesség nélküli, továbbá ellentmondásos és bizonytalan vallomást tettek, tanúvallomásuk ezért nem voltak alkalmas annak alátámasztására, hogy az üzletrész értékesítésével egyidejűleg - vagy azt követően - megtörtént a pénztárkészlet átadása az alperes, avagy **T. B.** ügyvezető részére. Megjegyezte azt is, hogy ezen tanúk nem voltak érdektelennek tekinthetők, mivel a házipénztár átadásának hiánya miatt számolniuk kell a felperes igényérvényesítésével.

Rögzítette, hogy **O. F.** és **Oné V. K.** tanúvallomásával ellentétes tartalmú okirati bizonyítékok álltak rendelkezésre. Egyfelől a 2008. február 15-i, **O. F.** által készített pénztárkezelési szabályzat, amelynek rendelkezése szerint csak 5 millió Ft lehetett a felperes házi pénztárában, ide tartozott továbbá az **O. F.** által aláírt, ténylegesen nullás - üres - házipénztárt igazoló átadás-átvételi jegyzőkönyv is, függetlenül attól, hogy az 2008. augusztus 3-án avagy 2009. november 9-én került aláírásra.

Az ítélettel szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak megváltoztatásával a keresete szerinti döntés meghozatalát kérte.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást csupán részben tárta fel helyesen, és abból helytelen jogi következtetésre jutott.

Hangsúlyozta, hogy az volt a perben eldöntendő kérdés, hogy az alperes által a

tevékenységzáró mérlegben feltüntetett pénzeszköz - a mérlegadatok valódiságának alperes általi elismerése ellenére - az alperesnek felróható, avagy fel nem róható okból nem állt rendelkezésre. Állította, hogy a lefolytatott bizonyítási eljárás, az igazságügyi könyvszakértői vélemény, illetőleg a tanúvallomások alapján az alperesnek nem sikerült kimentenie magát a felelősség alól.

Hangsúlyozta, hogy a szakértő feladata kizárólag a korrigált tevékenységzáró mérleg adatainak vizsgálata volt, amely alapján arra a megállapításra jutott, hogy a társaság átadás-átvételi jegyzőkönyve nem lehet alapja a tartozás követelésként történő kimutatásának. Az alperes által elvégzett korrekció nem volt szabályos, a korábban elkészített tevékenységzáró mérleg módosítására önmagában nem volt alkalmas a megjelölt okirat. Kiemelte a szakértő megállapításai közül, hogy az alperes a felszámolás kezdő napja előtti napon meglévő pénzkészletet egyszerűen kivezette (46.493e Ft), holott az általa megjelölt jegyzőkönyv időpontjában nem is volt ekkora készpénzállomány (39.477e Ft).

Rámutatott arra is, hogy bár a mérlegvalódiság és -hitelesség szempontjából leltárt kell készíteni a mérlegbe állított pénzkészlet alapjául, felszámolás alá került társaságok nagyobb része nem készít leltárt a tevékenységzáró mérleg alátámasztásául. Az alperes - leltár nélkül - elismerte a mérlegben szereplő adatok helyességét. Vita abban volt a felek között, hogy a 2008. augusztus 3-i jegyzőkönyv alapján átkönyvelhető volt-e a pénzkészlet követelés sorra.

Álláspontja szerint ezért tévedett az elsőfokú bíróság, amikor önmagában a leltár elmaradása miatt nem fogadta el azt a mérleget, amelyet az alperes készített, aláírt és valónak adott elő. Megjegyezte, hogy ettől eltérő álláspont a hitelezővédelmi előírásokba, a Ptk. 4. § (4) bekezdésébe, 1. §-ába ütközik, és oda vezet, hogy felszámolást megelőző vezető tisztségviselő feladatkörébe tartozó leltár hiányában nem kérhető számon az általa kimutatott pénztárkészlet.

Arra is hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság tévesen értékelte a tanúvallomásokat, hogy azokkal a felperesre hárult a pénzkészlet 2008. augusztus 3-i átadásának bizonyítása.

Hangsúlyozta, hogy az alperesre hárult a perben annak bizonyítása, hogy a tevékenységzáró mérleg készítésének időpontjában nem volt meg a kimutatott pénzeszköz, és annak okát is igazolnia kellett, amely bizonyítási kötelezettségnek nem tett eleget. A szakvélemény megállapította, hogy nem végezhetett korrekciót az új tevékenységzáró mérleg szerint.

Utalt arra is, hogy a felperes könyvelése 2008-tól a felszámolás kezdetéig úgy került vezetésre, mintha a perben követelt pénzüsszeg a társaság rendelkezésére állt volna, amelynek megfelelően készült az első, az eredeti tevékenységzáró mérleg is. Az alperes felelősséggel tartozik a felszámolás kezdetekor közzétett beszámolóban foglaltakért, a felszámolást megelőző ügyvezetőként, amely alól sikerrel nem mentette ki magát.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A felperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a fellebbezés

elbírálásához szükséges tényállást döntően helyesen állapította meg, és érdemben helytálló jogi indokolással utasította el a keresetet.

A másodfokú bíróság kiegészíti a tényállást azzal az adattal, hogy a felperes felszámolását megelőző vezető tisztségviselőként az alperes eleget tett iratátadási kötelezettségének a felszámoló felé, a felperes valamennyi iratát, könyvelési dokumentumát átadta a felszámolónak.

Az így kiegészített tényállás alapján a Fővárosi Ítéltábla osztotta az elsőfokú ítélet jogi indokolását.

A kialakult bírói gyakorlat szerint ügyvezető az általa képviselt társaság tevékenységet lezáró beszámolójának aláírásával elismeri az abban foglalt számviteli adatok, így a pénzeszközök valóságának megfelelőségét is, és ezzel felelősséget vállal azért, hogy a kimutatott pénzeszköz a beszámoló elkészítésének időpontjában a társaság rendelkezésére állt. A mérlegben feltüntetett, a forgóeszközök részét képező pénzeszköz a társaság vagyona, amely felszámolás esetén a felszámolási vagyon körébe tartozik a Cstv. 3. § (1) bekezdés e) pontja, 4. § (1)-(2) bekezdése szerint, azzal kapcsolatos jognyilatkozat tételére a felszámoló jogosult a Cstv. 34. § (1)-(2) bekezdése szerint, illetőleg a volt ügyvezetőt elszámolási kötelezettség terheli a felszámolási vagyonnal. A beszámolóban feltüntetett vagyon megtérítésének kötelezettsége alól annak bizonyításával tud szabadulni volt ügyvezető, hogy a vagyonelem (pénzeszköz) - felelősségi körén kívül eső okból - már a beszámoló készítésének időpontjában sem állt a társaság rendelkezésére. Gazdálkodó szervezet azon vezetője, aki nem teljesíti a felszámolási vagyon átadására vonatkozó kötelezettségét, mulasztásával kárt okoz a társaságnak, a kár mértéke megegyezik az átadni elmulasztott vagyon értékével (Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.115/2012/6., 11.Gf.40.278/2013/4., 11.Gf.40.480/2013/8., BDT 2008/1767).

Egységes a bírói gyakorlat abban is, hogy - felelősséget megalapozó többlettényállási elem hiányában - időben egymást követő vezető tisztségviselők nem tehetők felelőssé sem a tisztséget később, sem korábban betöltő személy tevékenységért, más ügyvezető feladatainak megszegéséért.

Az elsőfokú bíróság megalapozottan, a bizonyítékok - a csatolt okiratok, a tanúvallomások és a szóbeli meghallgatással pontosított szakértői vélemény - okszerű mérlegelésével jutott arra a következtetésre, hogy az alperes eleget tett a rá háruló bizonyítási kötelezettségnek, igazolta, hogy a felszámolás kezdő időpontjára készített tevékenységzáró mérlegben kimutatott pénzeszköz adat nem felelt meg a valóságnak, ez a vagyonelem ténylegesen nem állt a társaság rendelkezésére, nem tartozott a felperes vagyonába, amelyért az alperest nem is terheli felelősség ügyvezetőként.

A másodfokú bíróság a fellebbezéssel kapcsolatban elsőként arra mutat rá, hogy a felperes nem hivatkozott olyan új tényre, bizonyítékra, amely alkalmas lett volna az elsőfokú ítélet megváltoztatására, az elsőfokú bíróság által figyelembe vett bizonyítékok felülmérlegelésére.

Rámutat továbbá arra is, hogy a szakértő kirendeléséről szóló 4.G.20.071/2011/49. számú végzésben meghatározott feladat szerint foglalt állást a szakértő a 2013. január 24-én 53. sorszámon előterjesztett véleményében, majd annak szóbeli pontosításakor akként, hogy az alperes az eredeti és a korrigált tevékenységzáró beszámoló elkészítésekor is megsértette a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Sztv.) rendelkezéseit, egyfelől a valódiságra, világosságra, egyedi értékelésre vonatkozó alapelveket amiatt, mert nem készített záróleltárt a 225/2000. (XII.19.) Korm. rendelet előírásával szemben, illetőleg az átdolgozás során amiatt is, mert csak elismert követelés szerepeltethető a mérlegben, vitatott igény nem. Azért nem találta helytállónak a szakértő az alperes eljárását, hogy a korábban pénzeszközként kimutatott - de O. F. ügyvezető által át nem adott vagyonelemet (pénzkészletet) - követelés sorra vezette át, mert a 2008. augusztus 3-i jegyzőkönyv önmagában nem teljesítette az Sztv. által megkívánt feltételt, a követelés elismert voltát, a vitatás miatt.

Figyelemmel arra a szakértői nyilatkozatra is, hogy szakértői eszközökkel sem az eredeti, sem pedig a korrigált tevékenységzáró mérlegből nem állapítható meg a tényállás, a 2008. évi házipénztár tényleges összege sem, helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor ebben a körben további - okirati és tanú - bizonyítást folytatott le.

A Fővárosi Ítéltábla rögzíti, hogy a 2008. augusztus 3-i pénztárkészlet átadása nem tartozott könyvszakértői bizonyítás körébe, egyéb bizonyítási eszközökkel volt igazolható az alperes azon állítása, hogy a 2010. október 24-én kimutatott pénzeszköz állomány azért nem állt rendelkezésre a felszámolás kezdetekor, mert O. F. korábbi ügyvezető 2008. augusztus 3-án nem adta át a könyvviteli nyilvántartásban feltüntetett házipénztár állományt az új ügyvezetés részére.

Az elsőfokú bíróság az okirati bizonyítékok, valamint a tanúvallomások alapján megalapozottan állapította meg, hogy a 2008. augusztus 3-án kelt átadás-átvételi jegyzőkönyv - amely egyértelműen rögzítette, hogy nem került átadásra pénzkészlet O. F. volt ügyvezető részéről - igazolta az alperes állítását. Figyelemmel annak tényére is, hogy a becsatolt főkönyvi kivonatok 2008. évi pénztárkészlet adata nem vagyontalan állapotot igazolt.

Ezzel kapcsolatban rögzíteni szükséges a szakértő arra vonatkozó megjegyzését is, hogy gazdasági társaságok tulajdonosváltozása esetén nem tekinthető életszerűnek, hogy jelentős házipénztár állomány átadása nem kerül dokumentálásra, ezzel szemben a gyakorlatban az a helyzet jellemző, hogy a társaság nem rendelkezik készpénzzel, nem kerül átadásra pénzeszköz üzletrész adásvételkor.

Rögzíti a Fővárosi Ítéltábla azt is, hogy az alperes 37/1. alatt nem csupán az átdolgozott tevékenységzáró mérleget csatolta, amelyben a korábbi pénzeszköz adatot követelés sorra vezette át, hanem azzal egy időben és összhangban benyújtotta az - ügyvezetésének idejét felölelő - 2010. évi korrigált főkönyvi kivonatot is, amelynek 381 pénztár során egyező - 67.236.627,- Ft - tartozik- és követel-forgalom szerepelt, a pénztár egyenlege nulla forint volt. Az irat szerint nem keletkezett pénztárhiány az alperes tisztsége alatt.

Rendelkezésre állt továbbá egyéb könyvelési dokumentum, köztük a 2008. január-júniusi főkönyvi kivonat, 2008. augusztusi pénztárjelentés is, amely utóbbi dokumentumban 146.035,23.- euró és 7.583.303,- Ft szerepelt, a felperes rendelkezésére álló pénztárkészletként.

A Fővárosi Ítéltábla kiemeli a felperes felszámolóbiztosának az 5. sorszámu elsőfokú tárgyalási jegyzőkönyvben foglalt nyilatkozatát is, miszerint a részére átadott felperesi iratok között nem talált olyat, amely cáfolná az alperes előadását, hogy a perbeli pénztárhiány O. F. ügyvezetése, illetve működése alatt keletkezett. Egyúttal bejelentette azt is, hogy felszámolóbiztosként az a feladata, hogy a tevékenységzáró mérlegben feltüntetett vagyont birtokba vegye és azzal rendelkezzen, ezért nem foglalkozott azzal, hogy mikor és miért keletkezett a pénztárkészlet hiánya.

Megállapítható, hogy a felperes nem állította az alperes felelősségét a pénztárkészlet hiányának előidőzésében, a megkívánt részletességgel nem is munkált ki arra vonatkozó érvelést, hogy az alperes ügyvezetése idején, a 2010. évi gazdálkodás alatt következett be a perbeli pénztárhiány, amely az alperes ügyvezetői felelősségének megállapítására alapot adott volna.

A fellebbezés azon megjegyezésével kapcsolatban, amely azt emelte ki a szakértő véleményéből, hogy az alperes a felszámolás kezdő napja előtti napon meglevő pénzkészletet (46.493e Ft) egyszerűen kivezette, holott az általa hivatkozott jegyzőkönyv időpontjában nem is volt ekkora a készpénzállomány (csupán 39.477e Ft), a Fővárosi Ítéltábla arra mutat rá, hogy a 2008. január-június havi kivonatban szereplő pénzeszközök értéke volt 39.477e Ft (szakvélemény 17. oldal), nem pedig a perben releváns, 2008. augusztus 3-i időpontra aktualizált pénztárkészlet adat. Az alperes az elsőfokú eljárás során következetesen állította és nyilatkozatával összhangban csatolta a 2008. augusztus 3-i vagyonállapotot mutató pénztárjelentést, továbbá kimunkálta a devizapénztár - árfolyamhoz igazodó - forintértékét is, kellően megindokolva a pénztárkészlet árfolyamváltozásból eredő korrekcióit, adatának aktualizálását. Érvelésével szemben a felperes értékelhető, az alperes előadását és okirati bizonyítékait cáfoló nyilatkozatot nem tett.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése, az Itv. 59. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint kötelezte a felperest az illetékfeljegyzési jogára tekintettel le nem rótt fellebbezési eljárási illeték megfizetésére. Az alperes a másodfokú eljárásban nem tett nyilatkozatot, oldalán igazolható másodfokú költség nem merült fel, ezért ebben a körben nem kellett rendelkezni.

Budapest, 2014. év május hó 15. napján

Dr. Mika Ágnes s.k.
a tanács elnöke

. Gáspár Mónika s.k.
előadó bíró

Dr. Kurucz Zsuzsánna s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül:

bírószági tisztviselő